

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ
GENERAL CHARACTERISTIC OF THE REPUBLIC OF ARMENIA

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ
REPUBLIC OF ARMENIA

Մայրաքաղաքը՝ ԵՐԵՎԱՆ
The Capital – YEREVAN CITY

Մշտական բնակչության քվաքանակը, հազ.մարդ <i>2008թ. հունվարի 1-ի դրությամբ</i>	3230.1	The number of de jure population, ths. person <i>as of 1 January, 2008</i>
Բնակչության խտությունը մեկ կմ² վրա, մարդ	109	The population density per km², person
Տարածքը, կմ²	29743	Area, km²

Երկիրը գտնվում է Ասիայի հարավ-արևմուտքում, Հայկական լեռնաշխարհի հյուսիս-արևելյան հատվածում՝ Կովկասի և Առաջավոր Ասիայի միջև (Կուր և Արաքս գետերի միջին հոսանքների միջգետային տարածքը)

The country is situated in south-western part of Asia, occupies the north-eastern part of Armenian plateau – between Caucasus and Nearest Asia (the inter-river territory between the middle flows of the rivers Kur and Araks)

Երկիրն ընկած է հս.լ 38°50¹- 41°18¹-ի և ալ.ե. 43°27¹ - 46° 37¹-ի միջև		The country is located in the latitude of 38° 50¹ - 41° 18¹ N. and longitude of 43° 27¹ - 46° 37¹ E
Անտառներ, %	10.3¹	Forests, %
Հատուկ պահպանվող տարածքներ, %	7.7¹	Special protected territories, %
Գյուղատնտեսական նշանակության հողեր, %	71.3¹	Agricultural land comprises of the territory, %
Այլ հողեր, %	10.7¹	Other lands, %
Պետական սահման		State border
Հյուսիսում՝ Վրաստանի հետ, Արևելքում՝ Ադրբեջանի հետ, Արևմուտքում և հարավ-արևմուտքում՝ Թուրքիայի հետ, Հարավում՝ Իրանի հետ		In the North with Georgia, In the East with Azerbaijan, In the West and South- West with Turkey, In the South with Iran
Առավելագույն ձգվածությունը, կմ		The greatest extend, km
հյուսիս-արևմուտքից հարավ-արևելք՝	360	from North-West to South- East comprises
արևմուտքից արևելք՝	200	from West to East
Ցամաքի ամենացածր կետը, մ		Earth lowest point, m
Դեբեդ գետի կիրճ	390	The Debed river canyon
Ամենաբարձր կետը, մ		The highest elevation, m
Արագած լեռան գագաթ	4090	Peak of Aragats mountain
Բարձր լեռնագագաթներ, մ		The high mountaintops, m:
Կապուտջուղ	3906	Kaputdjugh
Աժդահակ	3598	Azhdahak
Սպիտակասար	3555	Spitakasar
Վարդենիս	3522	Vardenis
Խոշոր գետերը, կմ		The longest rivers, km
Արաքս		The Araks
ՀՀ սահմաններում	158	in the borders of Armenia
ընդհանուր երկարությունը	1072	the total length

¹ Ըստ ՀՀ կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի կողմից
կազմված ՀՀ հողային հաշվեկշռի՝ 2007թ. հուլիսի 1-ի դրությամբ:
According to RA land balance formed by the State Committee of Real Estate Cadastre under RA Government
as of July 1, 2007.

Ախուրյան	186	The Akhuryan
Որոտան		The Vorotan
<< սահմաններում	111	<i>in the borders of Armenia</i>
ընդհանուր երկարությունը	178	<i>the total length</i>
Դեբեդ		The Debed
<< սահմաններում	154	<i>in the borders of Armenia</i>
ընդհանուր երկարությունը	176	<i>the total length</i>
Հրազդան	141	The Hrazdan
Աղստև		The Aghstev
<< սահմաններում	81	<i>in the borders of Armenia</i>
ընդհանուր երկարությունը	121	<i>the total length</i>

Լճեր **Lakes**

Սևանա (սառ 31.12.2007թ.)		Sevan (as of 31.12.2007)
մակերեսը, կմ ²	1260.4	surface, km ²
բարձրությունը ծովի մակերևույթից, մ	1898.79	the height above sea level, m
Արփի	22.0	Arpi
մակերեսը, կմ ²		surface, km ²
բարձրությունը ծովի մակերևույթից, մ	2021	the height above sea level, m
Սև	2.0	Sev
մակերեսը, կմ ²		surface, km ²
բարձրությունը ծովի մակերևույթից, մ	2666	the height above sea level, m
Ակնա	0.80	Akna
մակերեսը, կմ ²		surface, km ²
բարձրությունը ծովի մակերևույթից, մ	3032	the height above sea level, m

Միջին ջերմաստիճանը **The average temperature**

հունվարին	-7.9⁰ C	in January
շեղումը 1961-1990թթ. նորմայից	-1.1⁰ C	deviation from norm 1961-1990
հուլիսին	+16.7⁰ C	in July
շեղումը 1961-1990թթ. նորմայից	-0.4⁰ C	deviation from norm 1961-1990
Տեղումների քանակը, մմ	648.0	The number of precipitations, mm
շեղումը 1961-1990թթ. նորմայից, մմ (±)	56.2	deviation from norm 1961-1990, mm (±)

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾԸ

THE STATE STRUCTURE OF THE REPUBLIC OF ARMENIA

Հայաստանի Հանրապետությունն ինքնիշխան, ժողովրդավարական, սոցիալական, իրավական պետություն է (ՀՀ Սահմանադրություն, գլուխ 1, հոդված 1):

The Republic of Armenia is an independent, democratic, social and legal state (Article 1, Chapter 1, RA Constitution).

Հայաստանի Հանրապետության պետական անկախության հռչակագիրն ընդունվել է 1990թ. օգոստոսի 23-ին, իսկ անկախության հռչակման հանրաքվեն անց է կացվել 1991թ. սեպտեմբերի 21-ին: Նույն թվականի դեկտեմբերի 21-ին Հայաստանը դարձել է ԱՊՀ անդամ, 1992թ. մարտի 2-ին՝ ՄԱԿ-ի անդամ, 2001թ. հունվարի 25-ին՝ Եվրախորհրդի անդամ, իսկ 2003թ. փետրվարի 5-ին՝ Առևտրի համաշխարհային կազմակերպության անդամ:

The declaration on state independence of the Republic of Armenia was adopted on 23 August 1990 and the referendum on independence declaration was held on 21 September 1991. On 21 December of the same year Armenia became a member of the CIS, on 2 March 1992 – a Member of the United Nations, on 25 January 2001 – a member of the Council of Europe and on 5 February 2003 – a member of the World Trade Organization.

Հայաստանի Հանրապետությունում իշխանությունը պատկանում է ժողովրդին: Հանրապետության Նախագահը Հայաստանի Հանրապետության անկախության, տարածքային ամբողջականության և անվտանգության երաշխավորն է: Հայաստանի Հանրապետությունում օրենսդիր իշխանությունն իրականացնում է Ազգային ժողովը:

In the Republic of Armenia the power belongs to the people. The president of the Republic is guarantor for the country independence, territorial integrity and security. In the Republic of Armenia the legislative power is implemented by the National Assembly.

Ժողովուրդն իր իշխանությունն իրականացնում է ազատ ընտրությունների, հանրաքվեների, ինչպես նաև Սահմանադրությամբ նախատեսված պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների և պաշտոնատար անձանց միջոցով (ՀՀ Սահմանադրություն, գլուխ 1, հոդված 2):

The people implement its power through free elections, referendums, as well as through state and local self-government bodies and officials (Article 2, Chapter 1, RA Constitution).

Պետական իշխանությունն իրականացվում է Սահմանադրությանը և օրենքների համապատասխան օրենքներին համապատասխան՝ օրենքի, գործադիր և դատական իշխանությունների բաժանման և հավասարակշռման հիման վրա (ՀՀ Սահմանադրություն, գլուխ 1, հոդված 5):

The state power is implemented in compliance with the Constitution and laws based on the principle distinguishing the legislative, executive and judicial powers (Article 5, Chapter 1, RA Constitution):

Պետական լեզուն հայերենն է, որը պատկանում է հնդեվրոպական լեզվախմբին, ազգային արժույթը՝ դրամն է, որը շրջանառության մեջ է դրվել 1993թ. նոյեմբերից:

The state language is Armenian, which belongs to the Indo-European language group, the national currency is dram, which has been circulated since November 1993.

ՀՀ ԱՐԴԱՐԱԴԱՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ ԳՐԱՆՑՎԱԾ
ՈՉ ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ ԻՐԱՎԱԲԱՆԱԿԱՆ ԱՆՁԻՆՔ

NON-COMMERCIAL LEGAL PERSONS REGISTERED IN THE
MINISTRY OF JUSTICE OF RA

(2008թ. հունվարի 1-ի դրությամբ)
(as of 1 January 2008)

Ոչ առևտրային իրավաբանական անձինք Non-commercial legal persons	Քանակը Number
Կուսակցություններ Parties	76
Հասարակական կազմակերպություններ ¹ Public organizations ¹	2590
Կրոնական կազմակերպություններ ¹ Religious organizations ¹	27
Հիմնադրամներ ¹ Funds ¹	519
Արհեստակցական կազմակերպություններ Trade union organizations	753
Պետական/համայնքային ոչ առևտրային կազմակերպություններ State/community non-commercial organizations	2398
Առևտրա-արդյունաբերական պալատներ Chambers of commerce and industry	12
Ջրօգտագործողների ընկերություններ Water consumers' companies	56
Նոտարական պալատ Notary	1
Ոչ առևտրային կոոպերատիվ (առանց համատիրությունների) Consumer cooperatives and peasant credit clubs	190
Լրատվության միջոցների հաշվառում (գրանցում) ¹ Registration of media ¹	539
Համատիրություններ Condominiums	804

¹ Այլ լիազորված մարմինների կողմից գրանցված սուբյեկտները ներառված չեն:
Entities registered by other authorized bodies are not included.

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ ՆՇՎՈՂ ՏՈՆԵՐԻ
ԵՎ ՀԻՇԱՍԱԿԻ ՕՐԵՐԸ¹**

**HOLIDAYS AND REMEMBRANCE DAYS IN THE
REPUBLIC OF ARMENIA¹**

1	Ծննդյան տոներ և Ամանոր Christmas and New Year	Դեկտեմբերի 31- հունվարի 6 December 31- January 6	Ոչ աշխատանքային օրեր՝ դեկտեմբերի 31, հունվարի 1,2,6 Non-working days are December 31, January 1,2,6
2	Բանակի օր Army Day	Հունվարի 28 January 28	Ոչ աշխատանքային օր Non-working day
3	Մայրենի լեզվի օր Mother Tongue's Day	Փետրվարի 21 February 21	
4	Ադրբեջանական ԽՍՀ-ում կազմակերպված ջարդերի զոհերի հիշատակի և բռնազաղթված հայ բնակչության իրավունքների պաշտպանության օր Remembrance of Slaughter Victims in Azerbaijani SSR and Armenian's Rights Protection Day	Փետրվարի 28 February 28	
5	Կանանց տոն Women's Day	Մարտի 8 March 8	Ոչ աշխատանքային օր Non-working day
6	Մայրության և գեղեցկության տոն Motherhood, Beauty Holiday	Ապրիլի 7 April 7	
7	Ցեղասպանության զոհերի հիշատակի օր Remembrance Genocide Victims' Day	Ապրիլի 24 April 24	Ոչ աշխատանքային օր Non-working day
8	Աշխատանքի օր Labour Day	Մայիսի 1 May 1	Ոչ աշխատանքային օր Non-working day
9	Երկրապահի օր Motherland Defender's Day	Մայիսի 8 May 8	

¹ Ըստ «Հայաստանի Հանրապետության տոների և հիշատակի օրերի մասին» ՀՀ օրենքի (ընդունված է 2001թ. հուլիսի 24-ին):
According to the RA Law "On holidays and remembrance days in the republic of Armenia" (adopted on 24 July 2001).

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ
GENERAL CHARACTERISTIC OF THE REPUBLIC OF ARMENIA

10	Հաղթանակի և խաղաղության տոն Victory and Peace Day	Մայիսի 9 May 9	Ոչ աշխատանքային օր Non-working day
11	Հանրապետության տոն Republic Holiday	Մայիսի 28 May 28	Ոչ աշխատանքային օր Non-working day
12	Երեխաների իրավունքների պաշտպանության օր Children's Rights Protection Day	Հունիսի 1 June 1	
13	Բռնադատվածների հիշատակի օր Remembrance Day of Convicted	Հունիսի 14 June 14	
14	Սահմանադրության օր Constitution Day	Հուլիսի 5 July 5	Ոչ աշխատանքային օր Non-working day
15	Գիտելիքի և դպրության օր Knowledge, Letters and Literature Day	Սեպտեմբերի 1 September 1	
16	Անկախության տոն Independence Day	Սեպտեմբերի 21 September 21	Ոչ աշխատանքային օր Non-working day
17	Թարգմանչաց տոն Rendering Day	Հոկտեմբերի երկրորդ շաբաթ օրը On the second day of October	
18	Երկրաշարժի զոհերի հիշատակի օր Remembrance Earthquake Victims' Day	Դեկտեմբերի 7 December 7	
19	Սուրբ Վարդանանց տոն՝ բարի գործի և ազգային տուրքի օր St Vardanants Day: good deed and national homage Day	Սուրբ Չատկից 8 շաբաթ առաջ՝ հինգշաբթի օրը On Thursday, 8 weeks before St. Easter	
20	Սուրբ Էջմիածնի տոն St Echmiadzin day	Սուրբ Չատկից 64 օր հետո, կիրակի օրը On Sunday, 64 days after St Easter	

Ծանոթություն՝

Հայաստանի Հանրապետությունում կարող են նշվել նաև ավանդական և եկեղեցական տոներ, իսկ կառավարության որոշմամբ՝ մասնագիտական և այլ տոներ ու հիշատակի օրեր:

Note:

Traditional and religious holidays can be celebrated in the Republic of Armenia as well, and according to the government decree-professional and ather holidays and remembrance days.

ՎԱՐՉԱՏԱՐԱՆՔԱՅԻՆ ԲԱԺԱՆՈՒՄԸ
2008 ԹՎԱԿԱՆԻ ՀՈՒՆՎԱՐԻ 1-Ի ԴՐՈՒԹՅԱՄԲ
ADMINISTRATIVE AND TERRITORIAL DIVISION
AS OF JANUARY 1, 2008

ՄԱՐԶԵՐ	11	MARZES
ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐ	926	COMMUNITIES
քաղաքային	48	urban
գյուղական	866	rural
քաղային	12	quarter

ՎԱՐՉԱՏԱՐԱՆՔԱՅԻՆ ԲԱԺԱՆՈՒՄԸ
ADMINISTRATIVE AND TERRITORIAL DIVISION

ՏԱՐԱԾԸ ԵՎ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆՆ ԸՍՏ
ՎԱՐՉԱՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԲԱԺԱՆՍԱՆ

TERRITORY AND POPULATION
BY ADMINISTRATIVE AND TERRITORIAL DIVISION

Մարզեր Marzes	Տարածք, կմ ² Territory, km ²	Մշտական բնակչության թվաքանակը (2008թ. հունվարի 1-ի դրությամբ), 1 000 մարդ Number de jure population (as of January 1, 2008), 1 000 persons		
		ընդամենը total	քաղաքային urban	գյուղական rural
Հայաստանի Հանրապետություն Republic of Armenia	29743	3230.1	2070.5	1159.6
ք. Երևան Yerevan City	227	1107.8	1107.8	-
Արագածոտն Aragatsotn	2753	140.5	33.1	107.4
Արարատ Ararat	2096	276.5	81.5	195.0
Արմավիր Armavir	1242	281.6	101.3	180.3
Գեղարքունիք Gegharkunik	5348 ¹	240.1	79.5	160.6
Լոռի Lori	3789	282.0	165.6	116.4
Կոտայք Kotayk	2089	277.8	155.8	122.0
Շիրակ Shirak	2681	281.0	170.3	110.7
Սյունիք Syunik	4506	152.8	103.7	49.1
Վայոց ձոր Vayots dzor	2308	55.8	19.3	36.5
Տավուշ Tavush	2704	134.2	52.6	81.6

¹ Ներառյալ Սևանա լիճը:
Including Sevan Lake.

ՍԱՐՁԵՐՆ ՈՒ ՀԱՍԱՅՆՔՆԵՐԸ
MARZES AND COMMUNITIES

(2008թ. հունվարի 1-ի դրությամբ)
(as of January 1, 2008)

Սարգեր Marzes	Համայնքների քիվը Number of communities			
	ընդամենը total	քաղա- քային urban	քաղային quarter	գյուղական rural
Հայաստանի Հանրապետություն Republic of Armenia	926	48	12	866
ք. Երևան Yerevan City	12	-	12	-
Արագածոտն Aragatsotn	114	3	-	111
Արարատ Ararat	97	4	-	93
Արմավիր Armavir	97	3	-	94
Գեղարքունիք Gegharkunik	92	5	-	87
Լոռի Lori	113	8	-	105
Կոտայք Kotayk	67	7	-	60
Շիրակ Shirak	119	3	-	116
Սյունիք Syunik	109	7	-	102
Վայոց ձոր Vayots dzor	44	3	-	41
Տավուշ Tavush	62	5	-	57

ԽՈՇՈՐ ՔԱՂԱՔՆԵՐԸ

BIG CITIES

(2008թ. հունվարի 1-ի դրությամբ)
 (as of January 1, 2008)

Մարզեր Marzes	Մշտական բնակչության թվաքանակը , 1000 մարդ Number of de jure population, 1000 persons	Հեռավորությունը մինչև Երևան, կմ Distance to Yerevan, km
ք.Երևան Yerevan City	1107.8	-
Գյումրի Gyumri	147.0	116
Վանաձոր Vanadzor	105.0	120
Վաղարշապատ Vagharshapat	57.3	21
Հրազդան Hrazdan	52.9	50
Կապան Kapan	45.5	316
Աբովյան Abovyan	45.7	16
Արմավիր Armavir	33.7	48
Գավառ Gavar	25.8	98
Արտաշատ Artashat	25.3	29
Չարենցավան Charentsavan	24.8	38
Գորիս Goris	23.1	246
Սևան Sevan	21.6	66
Աշտարակ Ashtarak	20.8	20
Ալավերդի Alaverdi	16.0	167
Դիլիջան Dilijan	15.6	101

ԵՐԵՎԱՆ ԶԱՂԱԹԻ ԹԱՂԱՅԻՆ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐԻ
ՄՇՏԱԿԱՆ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ԹՎԱԶԱՆԱԿԸ

NUMBER OF DE JURE POPULATION
OF YEREVAN CITY QUARTERS

(հունվարի 1-ի դրությամբ, 1000 մարդ)
(as of January 1, 1000 persons)

	2006	2007	2008
ք. Երևան Yerevan City	1103.8	1104.9	1107.8
Աջափնյակ Ajapnyak	106.7	106.8	107.1
Ավան Avan	50.4	50.5	50.8
Արաբկիր Arabkir	131.6	131.4	131.3
Դավթաշեն Davtashen	40.4	40.4	40.6
Էրեբունի Erebuni	119.5	119.8	120.1
Կենտրոն Kentron	129.7	129.7	129.7
Մալաթիա-Սեբաստիա Malatia-Sebastia	140.9	140.6	140.6
Նոր-Նորք Nor-Nork	143.3	143.8	144.5
Նորք-Մարաշ Nork-Marash	11.6	11.5	11.4
Նուբարաշեն Nubarashen	9.5	9.5	9.5
Շենգավիթ Shengavit	142.2	142.8	143.8
Քանաքեռ-Զեյթուն Qanaker-Zeytun	78.0	78.1	78.4